

Viimsi Vallavalitsus
info@viimsivv.ee

Teie 22.02.2023 nr 15-3/957

Meie 20.03.2023 nr 3-1.1/2023/1239

Arvamuse ja ettepanekute edastamine

Teatasite Riigimetsa Majandamise Keskusele (edaspidi RMK), et Viimsi Vallavolikogu on algatanud 18.10.2022 otsusega nr 39 „Loodusobjekti kohaliku kaitse alla võtmise menetluse algatamine“ Viimsi maastikukaitseala moodustamise menetluse ning käesolevaks ajaks on valminud Viimsi maastikukaitseala moodustamise ja kaitse-eeskirja eelnõu, millele soovisite RMK seisukohta ja ettepanekuid.

Tutvunud Teie poolt edastatud Viimsi maastikukaitseala moodustamise materjalidega on RMK kujundanud omapoolse arvamuse, mille edastame Teile koos kaitse-eeskirja ja seletuskirja projekti muutmise ettepanekutega.

Kaitseala kaitse-eesmärgina on kirjeldatud kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse tagamine. Kaitse-eeskirjast ega selle seletuskirjast ei selgu, milliseid konkreetseid kaitsealuseid liike ja elupaikasid soovitakse kaitseala moodustamisega kaitsta. Kaitse-eeskirja seletuskirja p 2.1 alampeatükis „Ohutus ja haruldus“ on toodud lause „*Kaitsealuseid liike Eesti looduse infosüsteemi, loodusvaatluste andmebaasi ja elurikkuse andmeportaali kohaselt käsitletaval territooriumil ei ole.*“.

RMK on arvamusel, et kaitse-eesmärgiks ei ole mõistlik seada kaitsealuseid liike ja elupaiku kui neid kaitse alla võetaval alal ei esine. Vastasel juhul on vaja kaitse-eeskirjas tuua konkreetset loeteluna välja kaitse alla võetaval alal esinevad I ja II kaitsekategooria liigid.

Kaitseala eesmärgina on välja toodud ka väärtuslike maastike kaitsmise vajadus. Kaitse-eeskiri aga ei täpsusta, mida selle termini all silmas peetakse. Teeme ettepaneku täiendada kaitse-eeskirja, et oleks selge, mida mõeldakse selle termini all.

Kaitse-eeskirja § 5 lg 3 p 7 on lubatud olemasolevate rajatiste hooldamine ja remont üksnes kaitseala valitseja nõusolekul. RMK ei pea mõistlikuks, et metsateede kui rajatiste hooldamiseks - hõõveldamiseks, tee servast rohu ja võsa niitmiseks ning teele tekkinud aukude täitmiseks - on vajalik igakordselt küsida kaitseala valitseja nõusolekut.

Teeme ettepaneku sõnastada § 5 lg 3 p 7 ümber alljärgnevalt „**püstitada uusi tehnovõrgu rajatisi ning hooldada ja remontida olemasolevaid rajatisi (v.a. metsateed)**“.

Selgitame, et suuremahulised metsateede remontimised käivad nagunii projekteerimise teel ja seda reguleerivad kaitse-eeskirja § 6 lg 2 toodud sätted.

Kaitse-eeskirja § 6 lg 1 p 3 ja p 4 on keelatud tegevusena kirjas puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine ning uuendusraie (v.a turberaie).

Puhtpuistutest segapuistute kujundamiseks on üldjuhul vajalik teha suuremahulisi raietöid ning tegeleda alal ühe puuliigilistes puistutes teiste puuliikide istutamise ja kasvatamisega. Selle eesmärgi täitmiseks on aga uuendusraie (s.h. mõnedes puistutes ka lageraie) tegemine eelduslik.

Alal kasvava metsa kujundamiseks kokku lepitud moel ei ole vaja kirjeldada keelatud metsamajanduslikke tegevusi. Metsa kasvatamise, hooldamise ja kujundamise piirangud katab ära kaitse-eeskirja § 5 lg 3 loetletud kaitseala valitseja nõusolekul tehtavad tegevused, konkreetselt - *Kaitseala valitseja (KOV) nõusolekul on lubatud: 1) „metsakoosluse kujundamine (sh turberaie säilitades koosluse liigilist ja vanuselist mitmekesisust, sanitaarraie tuulemurru ja –heite koristamiseks) vastavalt kaitse-eesmärgile. Kaitseala valitsejal on õigus esitada nõudeid raie liigi, pindala, aja ja tehnoloogia, metsamaterjali kokku- ja väljaveo ning puistu koosseisu ja täiuse osas. Metsade majandamine ja kasutamine peab toimuma selliste metsamajanduslike võtetega, mis toetavad puistutes loodusmetsale omast struktuuri, so liigilise, vanuselise, bioloogilise mitmekesisuse, produktiivsuse, taastumisvõime ja elupõlisuse säilimist;“*.

Seda punkti toetab ka kaitse-eeskirja § 6 lg 2, mille kohaselt - *Kaitseala valitseja nõusolekuta on kaitsealal keelatud „3) väljastada metsamajandamiskava“* ja kaitse-eeskirja seletuskirja p 2.5.2 eelviimases lõigus toodud lause: *„Kõik nimetatud tegevused saavad toimuda kaitseala kaitsekorralduskava ja pikaajalise metsamajandamise kava alusel, mis lähtuvad kaitseala kaitse-eesmärgist.“*.

Teeme ettepaneku sõnastada kaitse-eeskirja paragrahv 5 lõige 3 punkt 1 alljärgnevalt: **„metsakoosluse kujundamine vastavalt ala kaitse-eesmärgiga vastavuses olevale metsa majandamise kavale. Kaitseala valitseja kooskõlastab metsa majandamise kava. Metsade majandamine ja kasutamine peab toimuma selliste metsamajanduslike võtetega, mis toetavad puistutes loodusmetsale omast struktuuri, so liigilise, vanuselise, bioloogilise mitmekesisuse, produktiivsuse, taastumisvõime ja elupõlisuse säilimist;“**

Sisuliselt tähendabki selline sõnastus tegevuskava (metsamajandamiskava) koostamist, milles lubatud raieviisid arutatakse kaitseala valitsejaga läbi ja seetõttu n.ö. igaks juhuks piiramine eeskirjaga - *keelatud teha uuendusraiet (v.a turberaie)* - kaotab igasuguse tähtsuse.

Mis on Viimsi metsa jaoks vaja mineva raie nimetus, on teisejärguline teema, peamine kriteerium on, et kogukond ei saaks häiritud ja uued puukesed oleks võimelised kaugemas tulevikus suureks kasvama.

Kahjuks ei selgu esitatud materjalidest kaalutlust, ega ka analüüsi selle kohta, kuidas mõjuks ala väärtuste (nii väärtuslikud maastikud, looduskooslused, kaitsealused liigi ja elupaigad ning virgestusvõimaluse säilitamine) säilimisele olukord kui kohalikku kaitseala kavandatavale alale ei looda. Teeme ettepaneku lisada materjalidele sellekohane analüüs.

RMK lähtub kõigis väärtuslikes metsades (k.a. kõigis Viimsi metsades) oma plaanide koostamisel sellest, et neis metsades oleks nii noori, keskealisi kui ka vanemaid puid ja ka metsa, mis jääb raietest puutumata. Metsa eluringist tulenevalt tuleb selleks, et mets oleks kogu aeg olemas ja temast oleks tänasega samalaadset rõõmu ja kasu inimestele ka tulevikus, teha siiski mõistlikul määral noortele ja keskealistele puudele ruumi, kus neil oleks võimalus kasvada suurteks ja tugevateks.

Millised on parimad metsamajanduslikud võtted selleks, on juba konkreetse tegevuskava (metsamajandamiskava) koostamisega lahendatav. Sellise kava koostamiseks ei ole tingimata

vajalik kohaliku kaitseala moodustamine, kuid kaitseala moodustamine ka ei takista sellise tegevuskava koostamist juhul, kui kaitse-eeskirjaga ei keelustata kehtiva seadusandlusega lubatavaid raieviise.

Teeme siinjuures ettepaneku kohtuda Teie poolt pakutud ajal ja kohas, et arutada täiendavalt Viimsi metsade üldist olukorda ja uue kaitseala moodustamist veel enne materjalide avalikustamist.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Andrus Kevvai
Ida-Harjumaa metsaülem

Teadmiseks: Keskkonnaministeerium (keskkonnaministeerium@envir.ee)
Keskkonnaamet (info@keskkonnaamet.ee)

506 6931 ida-harjumaa@rmk.ee